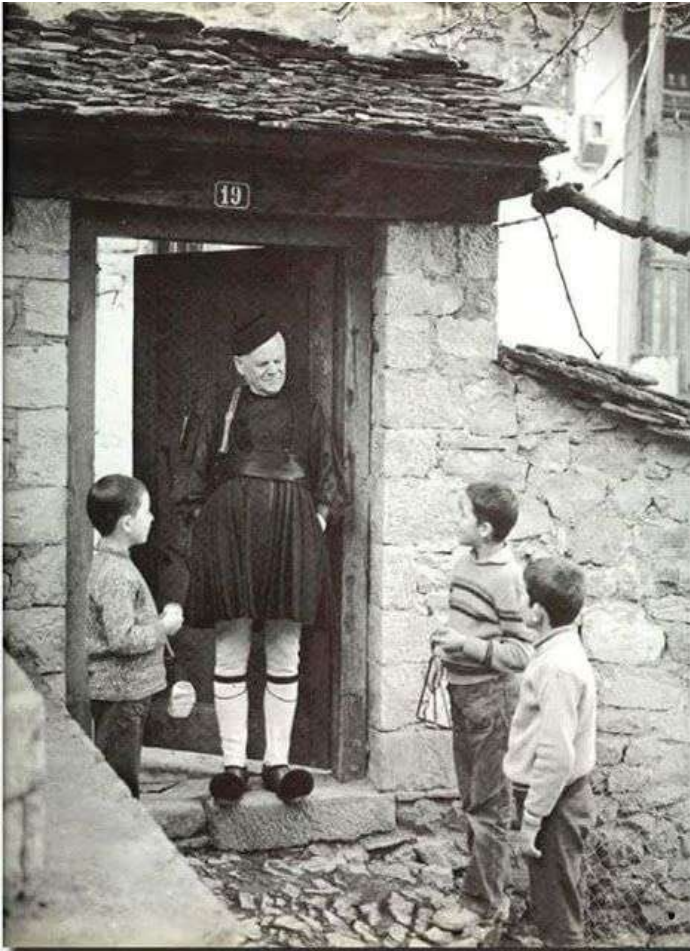

Χριστουγεννιάτικα έθιμα στην Ήπειρο

της Ελισάβετ Τσιπλακίδη

Τα κάλαντα σε χωριό της Ηπείρου

Τα παλιότερα χρόνια η προετοιμασία για τον εορτασμό των Χριστουγέννων στην Ήπειρο παραδοσιακά ξεκινούσε από τον Νοέμβριο και συγκεκριμένα από την γιορτή του Αγίου Ανδρέα, όταν οι Ηπειρώτισσες έβραζαν τα παραδοσιακά μπόλια που είναι βρασμένο καλαμπόκι το οποίο σερβίρεται με ζάχαρη και κανέλα. Ακόμη, τον Δεκέμβριο οι νοικοκυρές της Ηπείρου, συνήθιζαν να φτιάχνουν τις τηγανίτες στην πλάκα. Πρόκειται για ένα τοπικό γλύκισμα, τα λεγόμενα «σπάργανα του Χριστού», γλύκισμα - έθιμο που συναντάμε σε όλη την Ήπειρο και αναβιώνει έως σήμερα. Σε κάθε σπίτι ετοιμάζουν τα σπάργανα για το τραπέζι της παραμονής. Είναι ένας χυλός από σταρένιο αλεύρι που ψήνεται σε πυρωμένη πέτρα μέσα στο τζάκι, ενώ στη συνέχεια τις «τηγανίτες» αυτές μελώνουν σε ζαχαρόνερο, με καρύδια και κανέλα

Ένα ακόμα φαγητό που συναντάμε συχνά στην ήπειρο τα Χριστούγεννα είναι τα «γιαπράκια». Είναι λαχανοντολμάδες με φύλλα από λάχανο και το φαγητό συμβολίζει το 'φάσκιωμα' του νεογέννητου Χριστού. Ακόμα και στις μέρες μας αυτό το πεντανόστιμο πιάτο συνεχίζει να υπάρχει σε αρκετά γιορτινά τραπέζια, ειδικά στα χωριά.

Βέβαια, όπως οι περισσότερες περιοχές της χώρας μας, έτσι και τα Γιάννενα έχουμε τα δικά μας κάλαντα και για τα Χριστούγεννα αλλά και για την Πρωτοχρονιά. Τα κάλαντα των Χριστούγεννων είναι τα εξής:

Ελάτε εδώ γειτόνισσες,

και εσείς γειτονοπούλες,

τα σπάργανα να φτιάξουμε,

και το Χριστό ν' αλλάξουμε.

Τα σπάργανα για το Χριστό,
ελάτε όλες σας εδώ.

Να πάμε να γυρίσουμε,
και βάγια να σκορπίσουμε,
να βρούμε και την Παναγιά,
οπού μας φέρνει τη χαρά.

Τα σπάργανα για το Χριστό,
ελάτε όλες σας εδώ.

Κοιμάται στα τριαντάφυλλα,
γεννιέται μες στα λούλουδα,
γεννιέται μες στα λούλουδα,
κοιμάται στα τριαντάφυλλα.

Τα σπάργανα για το Χριστό,
ελάτε όλες σας εδώ,
τα σπάργανα να φτιάξουμε,
και το Χριστό ν' αλλάξουμε.

Τα κάλαντα της πτωτοχρονιάς είναι τα εξής:

Ένας μικρός, μικρός μικρούτσικος, μικρός και χαϊδεμένος.

Τον έπλενε, τον έντυνε και στο σχολειό τον στέλνει.

Παιδί μ' να μάθεις γράμματα, παιδί μ' να μάθεις γνώση.

Τα γράμματα μες στο χαρτί κι η γνώση πέρα ως πέρα.

Για βάλε το χεράκι σου στην αργυρή σακούλα

κι αν έχεις γρόσια δώσε μου φλουριά μην τα λυπάσαι

κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χιλιά χρονιά να ζήσει.

Και του χρόνου!

